

УДК 378.091. 12-051:004:78
DOI 10.34142/27091805.2021.2.01.09

© **Мей Фан**

аспірант кафедри освітології та інноваційної педагогіки ХНПУ імені Г.С. Сковороди.

Лішуйський університет

м. Лішуй, КНР

email: 543775943@qq.com

<https://orcid.org/0000-0003-3900-8483>

© **Матвеева Ольга Олександрівна**

доктор педагогічних наук, завідувач кафедри музично-інструментальної підготовки вчителя Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди

Харків, Україна

email: oamat@ukr.net

<https://orcid.org/0000-0003-0663-7726>

ШЛЯХИ ВПРОВАДЖЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПІДГОТОВКУ ВЧИТЕЛІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА (КИТАЙСЬКИЙ ТА УКРАЇНСЬКИЙ ДОСВІД)

У статті розкрито важливість впровадження інформаційних технологій у підготовку учителів музичного мистецтва. Проаналізовано такі закони та нормативні акти: Закон «Про Національну програму інформатизації», Наказ МОН України «Деякі питання організації дистанційного навчання», Концепцію розвитку дистанційної освіти в Україні та Концепцію впровадження медіаосвіти. Виявлено різні аспекти застосування інформаційних технологій в освіті України: важливість застосування у освітньому процесі інформаційних технологій, як результату зміни основної освітньої парадигми: якщо раніше викладач був головним джерелом професійної інформації, що зумовлювало репродуктивну методiku навчання, то тепер він має навчити студента орієнтуватися в інформаційному середовищі, розвинути його творчі та інтелектуальні здібності. Результати дослідження китайських науковців виявили такі основні риси інформатизації в підготовці учителів музичного мистецтва: розчиняє кордони засобів масової інформації та персоналізує музику; оцінювання музики стає початком стимулювання її створення; надає широкий спектр шляхів поширення та обміну інформацією для творчого бажання висловити себе у створенні музичних творів; призводить до трансформації традиційних форм викладання музики; прискорює швидкість поширення музики; порушує чітке розходження між творцями музики і слухачами, оскільки слухачі також можуть ставати творцями.

Ключові слова: інформаційні технології, підготовка, вчитель, музичне мистецтво, вища освіта, досвід.

Постановка проблеми та її зв'язок з важливими науковими чи практичними завданнями.

Поява і наступна організація інформаційного суспільства принесло нові можливості і проблеми у викладацьку діяльність та підготовку майбутніх учителів. Як одна з ланок соціального розвитку, педагогічна діяльність має відповідати вимогам інформаційного середовища для досягнення результату освіти у нових умовах. Основним напрямом, де здійснюється взаємопроникнення викладацької практичної діяльності з інформаційним суспільством є впровадження у освітній процес інформаційних технологій.

Стрімкий розвиток сучасного інформаційного суспільства, зміна освітньої парадигми вимагають вдосконалення системи підготовки майбутніх фахівців музичного мистецтва до засто-

сування інформаційних технологій у професійній діяльності. Майбутні фахівці мають навчитися приймати рішення щодо ефективного і результативного застосування інформаційних технологій у процесі навчання, вміти добирати та впроваджувати необхідні інформаційно-комунікаційні технології у майбутній професійній діяльності. Означені потреби вимагають дослідження шляхів та досвіду впровадження інформаційних технологій в підготовку учителів музичного мистецтва різних країн, в тому числі в Україні та КНР.

Аналіз основних досліджень і публікацій. Дослідження питань впровадження інформаційних технологій у середній і вищій школі присвячені праці В. Бикова (2012), М. Бубнова (2009), Р. Вільямса (1988), Б. Колодяжного (1998), М. Кохлер (2012), В. Лапінського (2015), Н. Морзе

(2011), О. Семеніхіна (2017), О. Спіріна (2014) та ін. Психолого-педагогічні аспекти використання нових інформаційних технологій в освітньому процесі досліджуються у працях М. Жалдака (2016), В. Зінченка (2014), Ю. Машбиця (2003) та ін. Науковці (В. Галузяк (2016), А. Нісімчук (2013), А. Падалко (2009) та ін.) вважають, що процес інформатизації системи освіти та впровадження нових інформаційних технологій впливають на розвиток професійних якостей особистості. Формуванню професійної компетентності засобами мультимедійних технологій у мистецькій освіті присвячена монографія Л. Гаврілової (2014).

Дослідження китайських науковців спрямовані на: вивчення особливостей підготовки вчителів музики за Новою навчальною програмою (Ван Яохуа (2003), Лю Чан (2017), Чень Хуейхуей (2017) та ін.); визначення історичних передумов сучасної музичної освіти Китаю (Гуань Цзяньхуа (2013), Лі Джи (2011), Чен Мінлінг (2008) та ін.); виявлення взаємозв'язків мистецької освіти та цифрового контексту (Оуян Юйцюань (2005), Чжен Сюйдун (2011), Ван Цзисинь (2014) та ін.); вивчення освітніх технологій у мистецькій освіті (Інь Ю (2004), Лю Чан (2017), Чень Аймін (2015) Ян Юе & Лі Я (2011) та ін.).

Формування цілей та завдань статті.

Метою статті є аналіз напрямів дослідження та досвіду впровадження інформаційних технологій у підготовку учителів музичного мистецтва в Україні та КНР.

Виклад основного матеріалу. В Україні важливість впровадження інформаційних технологій підтримується на державному рівні. У 1998 р. було прийнято Закон «Про Національну програму інформатизації» (Закон «Про Національну програму інформатизації», 1998), де визначено основні терміни та поняття: «засоби інформатизації», «інформатизація», «інформаційна технологія», «інформаційний ресурс» тощо. Згідно Закону, «інформатизація» – сукупність взаємопов'язаних організаційних, правових, політичних, соціально-економічних, науково-технічних, виробничих процесів, що спрямовані на створення умов для задоволення інформаційних потреб громадян та суспільства на основі створення, розвитку і використання інформаційних систем, мереж, ресурсів та інформаційних технологій, які побудовані на основі застосування сучасної обчислювальної та комунікаційної техніки (Закон «Про Національну програму інформатизації», 1998). Зазначено, що «інформаційна технологія» – цілеспрямована організована сукупність інформаційних процесів з використанням засобів обчислювальної техніки, що забезпечують високу швидкість обробки даних, швидкий пошук інформації, розосередження

даних, доступ до джерел інформації незалежно від місця їх розташування (Закон «Про Національну програму інформатизації», 1998).

Під інформаційними технологіями розуміють сукупність прийомів і методів збору, обробки й передачі інформації з використанням сучасних засобів комунікації, технічного та програмного забезпечення. До засобів інформаційних технологій відносять: гіпертекст, мультимедіа, навчальне та контролююче програмне забезпечення тощо.

Необхідність застосування інформаційних технологій в освіті підтримується на державному рівні, оскільки є нагальною потребою у цілеспрямованій підготовці особистості до вміння і безпечного користування ними, зокрема, під час навчання за дистанційною формою. Наказ МОН України «Деякі питання організації дистанційного навчання» (Наказ МОН України, 2020) та Концепція розвитку дистанційної освіти в Україні (Концепція розвитку дистанційної освіти в Україні, 2000) регулюють права та обов'язки учасників навчального процесу під час навчання за однією з шести моделей дистанційного навчання: на базі самостійного вивчення матеріалу (екстернат); навчання в університеті; співпраця навчальних закладів; автономні освітні установи; автономні навчальні системи; дистанційне навчання з використанням мультимедійних програм.

Однією з найновіших форм дистанційного навчання є онлайн-курси, які стали сьогодні дуже популярним засобом передачі та отримання знань. Вони дають змогу інтерактивного спілкування студентів та викладачів, а також прийому іспитів в режимі онлайн.

У 2013 році пройшли перші МООС на базі Київського національного університету імені Тараса Шевченка («Університет онлайн»). Весною 2014 року стартував проект інтерактивної онлайн-освіти EdEra, який створює онлайн-курси та освітній контент широкого спектра з використанням ІТ. Мета проекту зробити освіту в країні доступною та якісною на зразок найкращих західних освітніх ініціатив.

У руслі розбудови сучасної освіти в 2010 р. набула чинності Концепція впровадження медіа-освіти (2016), яка базується на міжнародному досвіді. Основні положення Концепції відповідають завданням, сформульованим у Паризькій програмі-рекомендаціях з медіаосвіти ЮНЕСКО (від 22 червня 2007 р.) та резолюції Європарламенту щодо медіаграмотності у світі цифрової інформації (від 16 грудня 2008 р.). Метою Концепції є «сприяння розбудові в Україні ефективної системи медіа-освіти заради забезпечення всебічної підготовки дітей і молоді до безпечної та ефектив-

ної взаємодії із сучасною системою медіа, формування у них медіа-обізнаності, медіа-грамотності і медіа-компетентності відповідно до їхніх вікових та індивідуальних особливостей» (Концепція впровадження медіаосвіти, 2016). Концепція спрямована на підготовку і проведення всеукраїнського експерименту з впровадження медіаосвіти на всіх рівнях; започаткування практики шкільної медіаосвіти; забезпечення медіаосвіти у вищій школі, насамперед при підготовці фахівців педагогічного профілю тощо.

Різні аспекти застосування інформаційних технологій в освіті досліджують українські науковці. Зазначимо, що поняття «інформаційні технології в освіті» вживається на різних рівнях конкретизації. Так, О. Шатров вважає, що «сучасна інформаційна технологія в освіті – це комплекс навчальних і навчально-методичних матеріалів, технічних та інструментальних засобів обчислювальної техніки навчального призначення, а також система наукових знань про роль і місце обчислювальної техніки в навчальному процесі, про форми і методи їх застосування для вдосконалення праці викладачів та студентів» (Шатров, 1989, с. 4). Виходячи із визначення М. Жалдака, «інформаційна технологія (ІТ) – це сукупність методів і технічних засобів збирання, організації, зберігання, обробки, передачі і представлення інформації, що розширює знання людини і розвиває її можливості з управління технічними і соціальними процесами» (М. Жалдак, 1997, с. 24).

Упровадження нових інформаційних технологій у навчальний процес потребує від суб'єктів, передусім, умінь працювати з комп'ютером, що стало необхідним атрибутом професійної діяльності викладача вищого навчального закладу. Відображенням і наслідком цієї тенденції стала потреба у підготовці фахівців, які вільно володіють інформаційними технологіями. О. Абдалова наголошує на тому, що впровадження нових технологій навчання та досконале оволодіння ними вимагають певної внутрішньої готовності як викладачів, так і здобувачів вищої освіти до серйозних перетворень, що відповідають умовам швидкозмінного інформаційного суспільства (Абдалова, 2014, с. 50).

Згідно з дослідженнями О. Воронкіного, до ознак інформатизації освіти відноситься поява нових форм подання інформації (мультимедіа) та доступу до інформаційних ресурсів віртуальних закладів освіти, онлайн-бібліотек тощо; навчальних занять у формі вебінарів, відеолекцій, відеоконференцій, віртуальних лабораторій тощо з необмеженим у часі доступом та зручним для студентів графіком навчання; розвиток освітнього відео (телебачення, онлайн-сервіси, хмар-

ні сховища), комп'ютерного тестування для перевірки та контролю знань, систем керівництва освітнім контентом та діяльністю студентів тощо (Воронкін, 2014, с. 13).

Наведені положення акцентують увагу на важливості застосування у освітньому процесі інформаційних технологій, як результату зміни основної освітньої парадигми: якщо раніше викладач був головним джерелом професійної інформації, що зумовлювало репродуктивну методику навчання як провідну, то тепер функція викладача стає іншою, він має навчити студента орієнтуватися в інформаційному середовищі, розвинути його творчі та інтелектуальні здібності.

Застосування та впровадження в освітній процес підготовки учителів музичного мистецтва інформаційних технологій та методів досліджено у працях Ю. Дворник (2015), Л. Бондаренко (2019), Л. Гаврілової (2016) та ін.

У монографії Л. Гаврілової досліджено упровадження в освітній процес підготовки учителів музичного мистецтва інформаційних технологій. Вчена вважає, що формування професійної компетентності учителів музичного мистецтва буде проходити результативніше із застосуванням засобів мультимедійних технологій. Вченою визначено поняття «мультимедійні навчальні засоби», якими, на її думку, є сучасні засоби навчального призначення, створені на основі технологій мультимедіа для підвищення ефективності навчально-виховного процесу (Гаврілова, 2014, с. 124). Л. Гавріловою виокремлено шість груп МНЗ, використовуваних у навчанні музиці: електронні підручники і посібники; електронний навчально-методичний комплекс, інформаційно-довідковий мультимедійні видання, тренажери музичного слуху та школи гри на музичних інструментах, дитячі ігрові музичні навчально-розвивальні видання, тестові програми.

Ю. Дворник, моделюючи процес формування творчих якостей майбутніх учителів музики засобами комп'ютерних технологій, пропонує застосувати три групи методів:

- методи, спрямовані на накопичення і засвоєння знань з комп'ютерних технологій та створення атмосфери зацікавленості (інформаційно-повідомні, пояснювально-ілюстративні, стимулювання музичного навчання, аудіювання музичного матеріалу, метод перспективи і ретроспективи);

- методи стимулювання навичок самостійної роботи (частково-пошукові, репродуктивний метод, метод моделювання, творчого наслідування, метод стильового наслідування та метод створення музичних репродукцій, пошуку самостійних творчих рішень, стимулювання інтересу,

аналізу й узагальнення).

• методи, спрямовані на творчу самореалізацію студентів (метод активізації попереднього досвіду, залучення до творчого проектування, проблемні методи, методи смислового бачення, евристичний або частково-пошуковий, метод рефлексії самоаналізу, самоконтролю та самооцінювання, метод художньо-педагогічного спілкування) (Дворник, 2015, с. 103–104).

Бондаренко Л., розв'язуючи проблему формування пізнавальної самостійності майбутніх учителів музики з використанням мультимедійних технологій, пропонує комплекс власних методів, кожен з яких є модифікованим загальнодидактичним чи методом мистецького навчання. Приміром, на думку А. Бондаренко, засоби мультимедіа дозволяють модифікувати й успішно використовувати у музичному навчанні такі методи: метод організації пізнавально-самостійної діяльності засобами мультимедіа (модифікований метод організації самостійної роботи Б. Сусь); метод інтелектуального розвитку (за модифікованою методикою Н. Шишкіної); метод планомірного розширення знань музичних творів (за модифікованою методикою О. Лаврентьєвої); метод «Поетапного розкриття змісту музичного твору за допомогою графічних символів» (за модифікованою методикою Т. Рейзенкінд); метод «Спрямованого пошуку» (за модифікованою методикою Г. Падалки) та багато інших (Бондаренко, 2019, с. 245).

Також, впровадження в підготовку учителів музичного мистецтва комп'ютерних технологій стало можливо використання віртуальної візуалізації музики (майже усі комп'ютерні програми для слухання музики дозволяють сприймати її у супроводі кольорових калейдоскопічних візерунків, динамічні параметри яких змінюються разом зі зміною характеру мелодії, гучності, тембрів тощо).

Як стверджує Л. Гаврілова, введення до професійного розвитку майбутніх учителів музики засобів мультимедійних технологій оновлює такий традиційний вид музичної діяльності, як контроль і оцінювання набутих студентами музичних знань і умінь (Гаврілова, 2014, с. 134). Це пов'язано передусім із залученням технологій комп'ютерного тестування на основі існуючих програмних оболонок (*Конструктор тестів 3.3, My Test X, Uni Test System, АСТ-Тест* та ін.), що дозволяють використовувати мультимедійний контент, створювати мультимедійні тестові завдання й проводити якісний тестовий контроль музичних знань і умінь.

Стислий огляд законодавчих актів, нормативних документів та досліджень українських

науковців дозволяє зробити висновок про систематичну, планомірну, багатовекторну діяльність з удосконалення та розвитку інформаційних технологій в освіті, зокрема у підготовці учителів музичного мистецтва.

Що стосується застосування інформаційних технологій у підготовці вчителів музичного мистецтва в КНР, то це питання пов'язано з розробленою Міністерством освіти КНР єдиною системою кваліфікаційних та освітніх стандартів та навчальних планів підготовки вчителів музичного мистецтва. У 2006 р. Міністерство освіти КНР оприлюднило такі документи: «Національну програму з музичної педагогіки (програма педагогічної освіти) для студентів» (2005), «Керівництво з викладання обов'язкових дисциплін для студентів старших курсів у галузі музикознавства (педагогічної освіти) в загальноосвітніх та інших національних школах», була прийнята «Програма підготовки фахівців по загальноосвітній навчальній програмі для студентів коледжів і університетів».

У науковій розвідці Го Шенцзянь, основою якої стала «Національна програма з музичної педагогіки (програма педагогічної освіти) для студентів», було проаналізовано дисбаланс між професійними та іншими циклами дисциплін, відзначено, що культивування особистості майбутнього вчителя є відправною точкою освіти, а мета навчання є основою для розробки навчальних програм. На цій основі, науковцем, було запропоновано ідеї щодо поліпшення професійної підготовки викладачів музики. Го Шенцзянь підняв питання про професійну навчальну програму та закликав «уточнити початкову точку і основу навчальної програми, оптимізувати структуру команди розробників професійної навчальної програми, збільшити частку професійних дисциплін, поліпшити викладання музики» (Го Шенцзянь, 1996, с. 8). Багато рекомендацій стосувалося методів навчання музиці.

У результаті проведеного дослідження було проведено аналіз обов'язкових загальноосвітніх, обов'язкових музичних, регіональних та дисциплін за вибором, що призвело до об'єднання споріднених дисциплін, які раніше викладалися як самостійні (теорія музики і сольфеджіо, гармонія, поліфонія і аналіз музичних форм; історія музики і слухання музики); гнучкості та мобільності системи навчання, що стала зорієнтована на розвиток індивідуальних особливостей студентів.

З середини 1990-х років інтеграція інформаційних технологій і навчальних програм стала дуже популярною і важливою темою досліджень китайських науковців. У наукових працях Гу-

ань Цзяньхуа (2013), Лі Джи (2011), Оуян Юйцюань (2005), Чен Мінлінг (2008) та ін. досліджуються історичні передумови сучасної музичної освіти Китаю, її інформатизації.

Комп'ютерне навчання стає початковим етапом інтеграції інформаційних технологій та навчальних програм, й полягає у використанні комп'ютера для швидкого обчислення, відеозображення, анімації та інших функцій, які допомагають вчителям вирішувати нагальні ключові й складні проблеми навчання, що допомагає студентам розуміти абстрактні концепції і принципи. У цьому напрямі існує декілька досліджень спрямованих на більш широке застосування технологій і методів штучного інтелекту в навчанні: із застосуванням комп'ютера, про співпрацю і конкуренцію у навчанні за допомогою комп'ютера, дослідження автономного навчання, ефективності комп'ютерного навчання.

Другим етапом інтеграції інформаційних технологій та навчальних програм було комп'ютерне навчання (CAL), яке поширилось з 1960-х по 1990-і роки. У цій площині комп'ютери використовувались як інструмент, що допомагає студентам в автономному навчанні. Акцент в освіті поступово змістився від застосування комп'ютерних засобів під час викладання до дистанційного навчання студентів. У 1990-ті роки дослідження у галузі інформаційних технологій і навчальних програм швидко розвивалися й стали ключовим предметом обговорення для фахівців з різних галузей знань. Дослідження цієї концептуальної конотації досягли піку в Китаї, де було багато наукових робіт з інтерпретації і розуміння поняття «інтеграція». Результатом досліджень став висновок про те, що основою концепції «Інтеграція інформаційних технологій та навчальних програм» є три аспекти, а саме: створення інформаційного середовища навчання, перетворення традиційних структур навчання та впровадження нових методів навчання.

Так, Чжан Хуа визначив «інтеграцію інформаційних технологій і навчальних програм» як: новий тип методу навчання, який органічно поєднує інформаційні технології, інформаційні ресурси, інформаційні методи, людські ресурси і зміст дисциплін в процесі навчання, для виконання його завдань (Чжан Хуа, 1999, с. 38).

Заслугує на увагу монографія Ван Цзин «Дослідження впливу інформаційних технологій на розвиток здібностей вчителів музики» (Ван Цзин, 2018), де представлено структуру музичних знань вчителів музики, інтегрованих інформаційними технологіями, і показано, як навчати вчителів музики в інформаційному середовищі.

У дослідженні визначено, що інформатиза-

ція повністю змінила традиційну концепцію музичної освіти: викладання і навчання стали не тільки взаємодіяти, а й взаємоаналізувати свої недоліки, що надає змогу не тільки корегувати викладання, але й досягати його внутрішнього покращення і зовнішнього розширення.

Науковець визначив основні риси впливу інформаційних технологій на сучасну підготовку учителів музичного мистецтва. Ван Цзин вважає, що особливістю інформаційного середовища є те, що воно розчиняє кордони засобів масової інформації та реалізує персоналізацію музики. В інформаційному середовищі вивчення і прослуховування музики вже не просто є духовним святом еліти, а й стає можливим для великої кількості людей (Ван Цзин, 2018, с. 142). Популяризація та розвиток інформаційних технологій значно змінили засоби, завдяки яким люди слухають музику. Процес створення музики також більше не є загадковим, оскільки кожен може стати учасником і творцем музичної композиції. Оцінка музики стає початком стимулювання її створення, багато людей стають учасниками музичних творів за допомогою різних форм, таких як мелодія, тексти пісень, прями або непрямі коментарі.

На думку науковця, важливою особливістю інформаційного середовища є те, що воно звільняє студентів від прагнення бути «естетичними» в процесі вивчення музики (Ван Цзин, 2018, с. 164). У процесі традиційної музичної освіти вчителі навчають тільки тому, як цінувати красу музики і сприймати красу музики, ігноруючи при цьому здатність створювати музику. Однак, у процесі навчання у кожного учня є бажання висловити себе у створенні музичних творів. Нове медіа-середовище надає студентам широкий спектр шляхів поширення та обміну інформацією для цього творчого бажання. Вони можуть поширювати свої композиції за допомогою таких інструментів, як Baidu і Youku, щоб аудиторія могла оцінити їх (Ван Цзин, 2018, с. 173).

Також, зазначає Ван Цзин, вплив інформатизації на традиційну музичну освіту призводить до трансформації традиційних форм викладання музики. До популяризації інформаційних технологій, музика зберігалася у статичній формі нот. З розвитком інформатизації, особливо з появою і розвитком Інтернету, методи статичного і матеріалізованого уявлення музики стали віртуалізовані. Для творців музики найбільша цінність їх творів полягає в тому, щоб зробити їх і цінність, яку вони представляють, прийнятною для переважної більшості любителів музики (Ван Цзин, 2018, с. 185).

Інформатизація прискорила швидкість поширення музики, змінила засоби поширення і

розширила можливості музичного ринку. Щоб завоювати більший ринок, творці музики почали застосовувати нововведення в свої творчі концепції, такі як: деякі музичні твори включають в себе ретельно поставлену хореографію, реп чи ін. У той же час інформатизація порушує чітке розходження між творцями музики і слухачами, оскільки слухачі також можуть ставати творцями (Ван Цзин, 2018, с. 208).

Можна зробити висновок, що у дослідженнях китайських науковців визначено такі основні риси інформатизації в підготовці учителів музичного мистецтва:

- надає змогу не тільки корегувати викладання, але й досягати його внутрішнього покращення і зовнішнього розширення;
- розчиняє кордони засобів масової інформації та персоналізує музику;
- оцінювання музики стає початком стимулювання її створення, багато людей стають учасниками музичних творів за допомогою різних форм;
- надає студентам широкий спектр шляхів поширення та обміну інформацією для творчого бажання висловити себе у створенні музичних творів;
- призводить до трансформації традиційних форм викладання музики;
- прискорює швидкість поширення музики;
- порушує чітке розходження між творцями

музики і слухачами, оскільки слухачі також можуть ставати творцями.

Висновки. Окреслені шляхи впровадження інформаційних технологій у підготовку вчителів музичного мистецтва в Україні та КНР свідчать про широку розробку китайськими науковцями проблем інформатизації освіти мистецького спрямування, що охоплює питання історичних передумов, становлення, розвитку та прогнозування інтеграції інформаційних технологій у підготовку вчителів музичного мистецтва. З іншого боку, в нашій країні, робота спрямована більше на систематичну, планомірну, багатовекторну діяльність з удосконалення та розвитку інформаційних технологій у підготовці учителів музичного мистецтва.

Перспективи подальших досліджень, вважаємо необхідно спрямувати на теоретичному рівні – на дослідження досвіду зарубіжних країн щодо багатства форм і засобів організації навчально-виховного процесу із залученням інформаційних технологій, специфіки культурно-професійної підготовки бакалаврів і магістрів у галузі мистецької освіти, з метою їх творчого переосмислення, інтеграції і конвергенції в українські реалії; на практичному рівні – подальшу розробку та впровадження інформаційних технологій у процес підготовки вчителів музичного мистецтва.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

- Cherkasov, V., Oleksiuk, O., Bondarenko, L. (2019). Innovative Model of Communicative Practices. *Journal of History Culture and Art Research*. V 8(2), 244–252
- Koller, Daphne. (2012). What we're learning from online education. TEDGlobal https://www.ted.com/talks/daphne_koller_what_we_re_learning_from_online_education/transcript
- Абдалова, О., Исакова, О. (2014). Использование технологий электронного обучения в учебном процессе. *Дистанционное и виртуальное обучение*. № 12, 52.
- Ван Цзин. (2018). Исследования в области информационных технологий улучшают способности преподавателей музыки. *Китайская социальная пресса*, 380.
- Ван Яохуа. (2003) Мысли о целях обучения и структуре учебного плана музыкального образования в высших обычных колледжах. *Китайское музыкальное образование*, (2), 21–23.
- Воронкін, О. (2014). Розвиток інформаційно-комунікаційних технологій навчання студентів вищих навчальних закладів України у 90-Х роках ХХ ст. на початку ХХІ ст. *Інформаційні технології в освіті*. Вип. 20, 99–116. <https://doi.org/10.14308/ite000520>
- Го Шэнцзянь. (1996). Что такое художественное образование? *Китайское музыкальное образование*, (01), 8–9.
- Гуань Цзяньхуа. (2006). Музыкальное образование постмодерна. Сяньюн: *Shaanxi Normal University Press*, 260.
- Гуань Цзяньхуа. (2013). Музыкальное образование в Китае и международное музыкальное образование. Нанкин: *Nanjing Normal University Press*, 308
- Дворник, Ю. (2015). Використання комп'ютерних програм у системі музично-педагогічної освіти. *Художня освіта на межі тисячоліть: здобутки, проблеми, перспективи: мат. Міжнар. наук.-практ. конф. Ніжин, 24–25 квіт. 2015*. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 103–104.
- Жалдак, М. (1997). Комп'ютер на уроках інформатики: посібн. для вчителів. К.: Техніка, 302.

Закон України «Про Національну програму інформатизації» (2012). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/74/98-вр#Text>

Инь Ю. (2004). Исследования по применению современных мультимедийных технологий в преподавании музыки. Баодин: *Университет Хэбэй*, 280.

Концепція розвитку дистанційної освіти від 20 грудня 2000 р. <http://uiite.kpi.ua/2019/06/03/1598/>

Ли Жи. (2011). Практическое пособие для учителей музыки. Шанхай: *Шанхайское музыкальное издательство*, 320.

Лю Чан, Тань Сяо. (2017). Особливості підготовки майбутнього вчителя музичного мистецтва в КНР. *Теоретико-методологічні основи розвитку освіти та управління навчальними закладами: матер. III Всеукр. (з міжнар. участю) наук.-метод. конф. 5 груд. 2017*, м. Херсон. Херсон, Ч. 3, 50–53.

Лю Чан, Чень Хуей. (2017). Становлення та розвиток сучасної професійної музичної освіти в КНР. *Педагогічний альманах*. Херсон: КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти». Вип. 36, 263–268. http://nbuv.gov.ua/UJRN/pedalm_2017_36_47

Морзе, Н. (2011). Впровадження інформаційно-комунікаційних технологій у навчально-виховний процес закладів ПТО: *метод. посібник*. К.: Арт Економі, 168

Найдьонова, Л.А., & Слюсаревський, М.М. (Eds.). (2016). Концепція впровадження медіаосвіти в Україні (нова редакція). Київ, 16. <http://mediaosvita.org.ua/book/kontseptsiya-vprovadzheniya-mediaosvity/>

Наказ МОН України від 08.09.2020 № 1115 «Деякі питання організації дистанційного навчання». (2020). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0941-20#Text>

Национальная музыкальная академия (педагогическое образование), Программа профессиональной подготовки студентов бакалавриата. *China Education News* (2005).

Оуян Юйцюань. (2005). Литература и искусство в цифровом контексте. Пекин: *China Social Sciences Press*, 240.

Чен Минлинг. (2008). Построение модели обучения музыкальному опыту, чтобы показать очарование художественных классов. *Jilin Education*, (33), 42.

Чжан Хуа. (1999). Теория учебных программ. Целостный взгляд на учебную программу (часть 2). *Теория и практика образования*, (12), 38–44.

Шатров, А., Цевенков, Ю. (1989). К проблеме информатизации образования. *Информатика и образование*, №5, 3–10.

Ян Юэ, Ли Я. (2011). Исследование модели самообучения на основе Web2.0: на примере онлайн-класса «Современные образовательные технологии» для обычных студентов в Хуачжунском педагогическом университете. *Software Guide (Education Technology)*, (02), 50–52.

REFERENCE

- Cherkasov, V., Oleksiuk, O., Bondarenko, L. (2019). Innovative Model of Communicative Practices. *Journal of History Culture and Art Research*. Том 8(2), 244–252 [in English]
- Koller Daphne. (2012). What we're learning from online education. TEDGlobal. https://www.ted.com/talks/daphne_koller_what_we_re_learning_from_online_education/transcript [in English]
- Abdalova, O., Isakova, O. (2014). Ispol'zovaniye tekhnologiy elektronnoy obucheniya v uchebnoy protsesse [The use of e-learning technologies in the educational process]. *Distantionnoye i virtual'noye obucheniye*. № 12, 52. Van TSzin. (2018).
- Van TSzin. (2018). Issledovaniya v oblasti informatsionnykh tekhnologiy uluchshayut sposobnosti prepodavateley muzyki [Information technology research improves the ability of music teachers]. *Kitayskaya sotsial'naya pressa*, 380.
- Van Yaokhua. (2003) Mysli o tselyakh obucheniya i strukture uchebnogo plana muzykal'nogo obrazovaniya v vysshikh obychnykh kolledzhakh [Thoughts on the learning objectives and curriculum structure of music education in higher conventional colleges]. *Kitayskoye muzykal'noye obrazovaniye*, (2), 21–23. [in Chinese]
- Voronkin, O. (2014). Rozvytok informatsiyno-komunikatsiynykh tekhnolohiy navchannya studentiv vyshchych navchal'nykh zakladiv Ukrayiny u 90-h rokakh XX st. na pochatku XXI st. [Development of information and communication technologies for teaching students of higher educational institutions of Ukraine in the 90s of the XX century]. *Informatsiyni tekhnolohiyi v osviti*. Vyp. 20, 99–116. <https://doi.org/10.14308/ite000520> [in Ukrainian]
- Ho SHéntszyan'. (1996). Chto takoe khudozhestvennoye obrazovaniye? [What is art education?]. *Kitayskoye muzykal'noye obrazovaniye*, (01), 8–9. [in Russian]

Huan' Tszyan'khua. (2006). Muzykal'noe obrazovanye postmoderna. [Postmodern musical education]. Syan': *Shaanxi Normal University Press*, 260. [in Russian]

Huan Tszyan'khua. (2013). Muzykal'noe obrazovanye v Kytae y mezhdunarodnoe muzykal'noe obrazovanye [Music education in China and international music education]. Nankyn: *Nanjing Normal University Press*, 308 [in Russian]

Dvornyk, Yu. (2015). Vykorystannya komp'yuternykh prohram u systemi muzychno-pedahohichnoyi osvity [Use of computer programs in the system of music and pedagogical education]. *Khudozhnya osvita na mezhi tysyacholit': zdobutky, problemy, perspektyvy: mat. Mizhnar. nauk.-prakt. konf. Nizhyn, 24–25 kvit. 2015. Nizhyn: NDU im. M. Hoholya*, 103–104. [in Ukrainian]

Zhaldak, M. (1997). Komp'yuter na urokakh informatyky: posibn. dlya vchyteliv [Computer in computer science lessons: manual. for teachers]. Kyiv: Tekhnika, 302. [in Ukrainian]

Zakon Ukrayiny «Pro Natsional'nu prohramu informatyzatsiyi» (2012). [Law of Ukraine «On the National Informatization Program»]. Kyiv. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/74/98-vr#Text> [in Ukrainian]

Yn' Yu. (2004). Yssledovannya po pryomenenyyu sovremennykh mul'tymedyynykh tekhnolohyy v prepodavanny muzyky. Baodyn: *Unyversytet KHébéy*, 280. [in Ukrainian]

Kontseptsiya rozvytku dystantsiynoyi osvity. (2000). [Law of Ukraine «On the National Informatization Program»]. <http://uite.kpi.ua/2019/06/03/1598/> [in Ukrainian]

Ly Dzhy. (2011). Praktycheskoe posobyе dlya uchytel'ev muzyky [A practical guide for music teachers]. Shankhay: *Shankhayskoe muzykal'noe yzdatel'stvo*, 320. [in Russian]

Lyu Chan, Tan' Syao. (2017). Osoblyvosti pidhotovky maybutn'oho vchytelya muzychnoho mystetstva v KNR [Features of training future teachers of music in China]. *Teoretyko-metodolohichni osnovy rozvytku osvity ta upravlinnya navchal'nyimi zakladamy: mater. III Vseukr. (z mizhnar. uchastyu) nauk.-metod. konf. 5 hrud. 2017, m. Kherson. Kherson, CH. 3, 50–53. [in Ukrainian]*

Lyu Chan, Chen' Khuey. (2017). Stanovlennya ta rozvytok suchasnoyi profesiynoyi muzychnoyi osvity v KNR [Formation and development of modern professional music education in China]. *Pedahohichnyy al'manakh. Kherson: KVNZ «Khersonska akademiya neperervnoyi osvity»*. Vyp. 36, 263–268. http://nbuv.gov.ua/UJRN/pedalm_2017_36_47 [in Ukrainian]

Morze, N. (2011). Vprovadzhennya informatsiyno-komunikatsiynykh tekhnolohiy u navchal'no-vykhovnyy protses zakladiv PTO : metod. Posibnyk [Introduction of information and communication technologies in the educational process of VET institutions: a method. manual]. K. : Art Ekonomi, 168 [in Ukrainian]

Nayd'onova, L.A., & Slyusarev's'ky, M.M. (Eds.). (2016). Kontseptsiya vprovadzhennya mediaosvity v Ukrayini (nova redaktsiya) [The concept of introducing media education in Ukraine (new edition)]. Kyiv, 16. <http://mediaosvita.org.ua/book/kontseptsiya-vprovadzhennya-mediaosvity/> [in Ukrainian]

Nakaz MON Ukrayiny vid 08.09.2020 № 1115 «Deyaki pytannya orhanizatsiyi dystantsiynoho navchannya». (2020). [Order of the Ministry of Education and Science of Ukraine dated 08.09.2020 № 1115 «Some issues of distance learning»]. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0941-20#Text> [in Ukrainian]

Natsyonal'naya muzykal'naya akademiya (pedahohycheskoe obrazovanye), Prohramma professyonal'noy podhotovky studentov bakalavryata [National Academy of Music (pedagogical education), Bachelor's degree program]. (2005). *China Education News*. [in Chinese]

Ouyan Yuytsyuan'. (2005). Lyteratura y yskusstvo v tsyfrovom kontekste [Literature and art in a digital context]. Pekyn: *China Social Sciences Press*, 240. [in Russian]

Chen Mynlynh. (2008). Postroenye modely obuchenyya muzykal'nomu opytu, chtoby pokazat' ocharovanye khudozhestvennykh klassov [Build a model of teaching the musical experience to show the charm of art classes]. *Jilin Education*, (33), 42. [in Russian]

Chzhan Khua. (1999). Teoryya uchebnykh prohramm [Curriculum theory]. Tselostnyy vz'hlyad na uchebnuyu prohrammu (chast' 2). *Teoryya y praktyka obrazovanyya*, (12), 38–44. [in Russian]

Shatrov, A., Tsevenkov, YU. (1989). K probleme ynformatyzatsyy obrazovanyya [To the problem of informatization of education]. *Ynformatyka y obrazovanye*. №5, 3–10. [in Russian]

Yan Yué, Ly Ya. (2011). Yssledovanye modely samoobuchenyya na osnove Web2.0: na prymere onlayn-klassa «Sovremennye obrazovatel'nye tekhnolohyy» dlya obychnykh studentov v Khuachzhunskom pedahohycheskom unyversytete [Research of the model of self-learning on the basis of Web2.0: on the example of the online class «Modern educational technologies» for ordinary students at Huazhong Pedagogical University]. *Software Guide (Education Technology)*, (02), 50–52. [in Russian]

Дата надходження рукопису 05.04.2021

© Мей Фан & О.Матвеева

DOI 10.34142/27091805.2021.2.01.09

© **May Fan**

graduate student of the Department of Education and Innovative Pedagogy of H.S. Skovoroda Kharkiv National Pedagogical University University of Lishui

Lishui, China

email: 543775943@qq.com

<https://orcid.org/0000-0003-3900-8483>

© **Olha Matvieieva**

Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, head of the Department of Teacher Musical and Artistic Training, H.S. Skovoroda Kharkiv National Pedagogical University,

Kharkiv, Ukraine

email: oamat@ukr.net

<https://orcid.org/0000-0003-0663-7726>

WAYS OF INTRODUCTION OF INFORMATION TECHNOLOGIES IN TRAINING OF MUSIC TEACHERS (CHINESE AND UKRAINIAN EXPERIENCE)

The purpose of the article is to analyze the areas of research and experience in implementing information technology in the training of music teachers in Ukraine and China.

Methodology. In Ukraine, the importance of the introduction of information technology is supported at the state level. To analyze the introduction of information technology in the training of music teachers were analyzed: the Law «On the National Informatization Program», the Order of the Ministry of Education and Science of Ukraine «Some issues of distance learning», the Concept of distance education in Ukraine and the Concept of media education. The study revealed various aspects of the use of information technology in education in Ukraine. Ukrainian scholars emphasize the importance of using information technology in the educational process because of changing the basic educational paradigm: if before the teacher was the main source of professional information, which led to reproductive teaching methods, now the teacher's function is different, he must teach students to navigate in the information environment, to develop his creative and intellectual abilities. The application and introduction of information technologies and methods in the educational process of teacher training in music art has been studied in the works of Yu. Dvornyk (2015), L. Bondarenko (2019), L. Gavrilo (2016) and others.

Scientific novelty. A comparative model of the use of information technology in the training of music teachers in China is presented. This issue is related to the unified system of qualification and educational standards and curricula for the training of music teachers developed by the Ministry of Education of the PRC. In the researches of Chinese scientists the following main features of informatization in the training of music teachers have been identified: dissolves the boundaries of the media and personalizes music; evaluation of music becomes the beginning of stimulating its creation, many people become participants in musical works; provides students with a wide range of ways to disseminate and exchange information for a creative desire to express themselves in the creation of musical works; leads to the transformation of traditional forms of teaching music; accelerates the speed of music distribution; violates a clear distinction between music creators and listeners, as listeners can also become creators.

Conclusions. A brief review of legislation, regulations and research of Ukrainian scientists allows us to conclude about the systematic, planned, multi-vector activities for the improvement and development of information technology in education, in the training of music teachers. The outlined ways of introducing information technologies in the training of music teachers in Ukraine and China testify to the widespread development by Chinese scientists of problems of informatization of art education, covering issues of historical preconditions, formation, development and forecasting of information technology integration in music teachers. On the other hand, in our country, the work is focused more on systematic, planned, multi-vector activities to improve and develop information technology in the training of music teachers.

Key words: information technology, training, teacher, music, music teacher, higher education, experience.